

סודם של קרבנות

ספר מורה הנבוכים חלק ג פרק לב

וכמו זאת ההנהגה בעצמה מן המנהיג הוא ית' באו דברים רבים בתורתנו, והוא שא"א לצאת מן ההפך אל ההפך פתאום, ולזה א"א לפי טבע האדם שיניח כל מה שהרגיל בו פתאום. וכאשר שלח השם מרע"ה לתתנו ממלכת כהנים וגוי קדוש בידיעתו ית' כמ"ש ובאר אתה הראת לדעת וגו', וידעת היום והשבות וגו', ולהנתן לעבודתו כמ"ש ולעבדו בכל לבבכם, ואמר ועבדתם את ה' אלהיכם, ואמר ואותו תעבדו, והיה המנהג המפורסם בעולם כלו שהיו אז רגילין בו והעבודה הכוללת אשר גדלו עליה, להקריב מיני ב"ח בהיכלות ההם אשר היו מעמידים בהם הצלמים ולהשתחות להם ולקטר לפניהם, והעובדים הפרושים היו אז האנשים הנתונים לעבודת ההיכלות ההם העשויים לשמש ולירח ולכוכבים כמו שבארנו, לא גזרה חכמתו ותחבולתו המבוארת בכל בריאותיו שיצונו להניח מיני העבודות ההם כולם ולבטלם, כי אז היה מה שלא יעלה בלב לקבלו, כפי טבע האדם שהוא נוטה תמיד למורגל, והיה דומה אז כאלו יבא נביא בזמננו זה שיקרא לעבודת השם ויאמר השם צוה אתכם שלא תתפללו אליו ולא תצומו ולא תבקשו תשועתו בעת צרה, אבל תהיה עבודתכם מחשבה מבלתי מעשה, ומפני זה השאיר השם מיני העבודות ההם והעתיקם מהיותם לנבראים ולעניינים דמיוניים שאין אמתות להם לשמו ית', וצונו לעשותן לו ית'.

נד. להרמב"ם נצחיות התורה נעוצה במעמד העולם בעת מתן תורה, אין דבר זז מן התורה אף על פי שעניני העולם משתנים. נבואת משה רבינו אינה מהטבע הרוחני של ההויה, כמו שהיא שאר נבואה, שהעלמתה מן הראוי לה היא פליאה, אבל הופעתה היא טבעית. אבל נבואתו של אדון הנביאים נס היא, כבריאית העולם יש מאין. וכמו שהמומנט של חידוש ההויה הוא עובר בכל הזמנים השוטפים ובאים, ויסוד פרוצס זה לא יקבל שינוי, כן לא תקבל שינוי התורה. הקרבנות היו אז צריכים כדי לעקור עבודה זרה, ועבודה זרה הולכת ונעקרת, ואף כשתעקר כולה, יסוד קיום עקירתה ישאר. העבודה שהיא עקרתה, על פי עצה עליונה של הופעה אלהית עליונה, היא תקום. לא חרד הרמב"ם, בשביל נימוק זה, לתן למצות טעמים שערכם אפשר להיות עובר, ולפעמים גם כן כבר עבר, מפני שהנצח התורי, במאורע של מתן תורה בעצמו הוא תלוי, ומה שהיה אז מחוייב, חק הוא ולא יעבור.

שמונה קבצים א - ג / קוק, אברהם יצחק בן שלמה זלמן הכהן / עמוד 279
הודפס מאוצר החכמה

תלמוד בבלי מסכת עבודה זרה דף ח עמוד א

ת"ר: יום שנברא בו אדם הראשון, כיון ששקעה עליו חמה, אמר: אוי לי, שבשביל שסרחתי עולם חשוך בעדי ויחזור עולם לתוהו ובוהו, וזו היא מיתה שנקנסה עלי מן השמים, היה יושב [בתענית] ובוכה כל הלילה וחוה בוכה כנגדו, כיון שעלה עמוד השחר, אמר: מנהגו של עולם הוא, עמד והקריב שור שקרניו קודמין לפרסותיו, שנאמר: ותיטב לה' משור פר מקרין מפריס. ואמר רב יהודה אמר שמואל: שור שהקריב אדם הראשון - קרן אחת היתה [לו] במצחו, שנאמר: ותיטב לה' משור פר מקרין מפריס. מקרין תרתי משמע! אמר רב נחמן בר יצחק: מקרין כתיב.

רבי נחמן- ליקוטי הלכות

למעלה מן המקום כנ"ל וזה בחינת הקרבן בהמה שמקויבין בבית המקדש שעל ידי זה מעלין את הבהמה שהיא העדר הדעת בחינת מקום לבחינת למעלה מן המקום למקומו של עולם להשם יתברך וזה עקר התקון וכנ"ל כי עקר בחינת הקרבן להעלות מבחינת בהמה לבחינת אדם בבחינת אדם כי יקריב מכם

קרבת לה' מן הבהמה וכו' כמובא במקום אחר והוא בתיקו"ז קלט דהינו להעלות מבחינת מקום לבחינת למעלה מן המקום ששם נמתק ונתכפר הכל כנ"ל.

גבורות ה' פרק ח

ונראה כי פירוש במה אדע כי אירשנה, כלומר שתהיה הארץ לי לירושה לאחוזת עולם.. ותבין התשובה אשר השיב לו הקדוש ברוך הוא לאברהם, כי ישראל יש להם מעלה מיוחדת, כי ישראל מעלתם שהם נבדלים מן הפחיתות לגמרי, והחטא שמקבלים אין זה רק מקרה ודבר שהוא מקרה בלבד אפשר הסתלקות. ולפיכך אין ראוי להעביר ישראל בשביל החטא כיון שבעצם הם טהורים ואין החטא להם בעצם והוא דבר מקרה ואין דבר שהוא במקרה מבטל עצם ישראל. אבל בני אדם שפחיתות להם בעצם, כאשר הם מוסיפים פחיתות מן החטא, אין הפחיתות הזו מקרה שקבל העצם, שהרי פחיתות יש להם בעצם, ואין זה רק הוספה על הפחיתות שיש להם בעצם כשגובר החטא מעבירה. ולפיכך אמר בשביל הכפרות שיש כפרה לישראל על חטאם, ודבר זה הוא לישראל בפרט לא לשום אומה. ובשביל כך יתקיימו ואין העברה להם מן העולם כמו שיש לאומות, שאם היה החטא לישראל בעצם לא היה כפרה להם על ידי קרבן, אך בשביל שהחטא בישראל ענין מקרה כמו שהתבאר, לכך יש להם קרבנות. ובזמן שאין בית המקדש קיים סדר הקרבנות הסרת החטא. והוא דבר נפלא איך סדר הקרבנות עומד במקום הקרבן, כי אין קרבן זולת הקירוב והדבוק בו יתברך, לצאת מן החטא לשוב אליו יתברך, וזהו לשון קרבן התקרבות אל השם יתברך על ידי הקרבן. והנה סדר הקרבנות שהוא ד"ת שמסדר בד"ת ענין הקרבנות הוא הדבוק בעצמו, כי אין דבר חבור ודבוק יותר כמו התורה שהוא דבוק וחבור האדם אל בוראו. ודוקא סדר הקרבנות במה שהקרבן בעצמו הוא התדבקות אל השם יתברך, והנה עומד סדר הקרבנות במקום הקרבן עצמו כאשר תדע ותבין.

של"ה פרשת וישב מקץ ויגש תורה אור

כי אדם הראשון עליו נאמר (תהלים מט, יג) 'אדם ביקר בל ילין נמשל כבהמות נדמו', כי ירד ממעלת אדם למעלת שור, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (שבת כח ב) שור שהקריב אדם הראשון כו'. ואילו לא חטא היה זוכה לאדם כי יקריב מכם' (ויקרא א, ב), שהוא עצמו קרבן, כלומר, להיותו חי לעולם ויהיה דבק בהשם יתברך, כמו שעתה הצדיקים לאחר מותם שמיכאל כהן גדול מקריב נשמותיהן (מנחות ק"א תוד"ה ומיכאל). על כן הותחל התיקון וה[ו]משך מן יוסף שהוא 'בכור שור' (דברים לג, ז).

זוהר כרך ג (ויקרא) פרשת ויקרא דף ה עמוד א

האי דאקרי קרבן קירוב מבעי ליה או קריבות מאי קרבן, א"ל הא ידיע הוא לגבי חברייא קרבן מאינון כתרין קדישין, דמתקרב כלו כחדא ומתקשרן דא בדא עד דאתעבידו כלו חד ביחודא שלים לאתקנא שמא קדישא כדקא חזי ההוא דכתיב קרבן ליי' קרבן דאינון כתרין קדישין ליי' הוא לאתקנא שמא קדישא וליחדא ליה כדקא יאות בגין דישתכחו רחמין בכלהו עלמין

זוהר כרך ג (ויקרא) פרשת ויקרא דף ה עמוד א

אדם כי יקריב מכם קרבן ליי', א"ר אלעזר האי קרא הכי הוה ליה למכתב אדם כי יקריב קרבן ליי' מהו מכם, אלא לאפוקי אדם הראשון דהוא אקריב קרבנא כד ברא קודשא בריך הוא עלמא והא אוקמוה, והכא מכם כתיב האי אדם לאפוקי אדם אחרא דלא הוה מכם, אמר ליה ר"ש שפיר קאמרת והכי הוא